

คณะกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรม
ทางอาญา

รายงานการประชุม

คณะกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐

วันพุธที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ๑ ชั้น ๙ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

ผู้มาประชุม

๑.	ศาสตราจารย์พิเศษวิชาญ วิชาญสรอรรถ
ปลัดกระทรวงยุติธรรม	ประธาน
๒.	ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม
นางสาวสุพจี รุ่งโรจน์
ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา	อนุกรรมการ
๓.	ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด
นายเดชอุดม วีระวานิช
อธิบดีอัยการ สำนักงานนโยบาย ยุทธศาสตร์และงบประมาณ	อนุกรรมการ
๔.	ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พันตำรวจเอกธีระวุฒิ กิ่งวรรณ
รองผู้บังคับการกองแผนงานอาชญากรรม	อนุกรรมการ
๕.	ผู้แทนสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
พันโทปณต แสงทับทิม
ผู้อำนวยการสำนักบริหาร	อนุกรรมการ
๖.	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
นางสาววิลาวัลย์ ตาน้อย
ผู้อำนวยการกองเผยแพร่และสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการพัฒนา
ระบบราชการ	อนุกรรมการ
๗.	ผู้แทนสำนักงานสถิติแห่งชาติ
นางสาวจินตนา ศิลปวุฒิ
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาบุคลากร	อนุกรรมการ
๘.	ผู้แทนสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
นางสาวสิรินันท์ เดชะคุปต์
นักวิจัยฝ่ายกฎหมายเศรษฐกิจ	อนุกรรมการ

๙.	นายวิพล กิติทัศน์าศรชัย
อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด	อนุกรรมการ
๑๐.	นายทวีชัย เจริญเศรษฐศิลป์
ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา	อนุกรรมการ
๑๑.	นายเกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว
ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	อนุกรรมการ
๑๒.	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
นายวัลลภ นาคบัว	อนุกรรมการ
๑๓.	ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม
นางศิวากร คุรัตน์เวช	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๔.	ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม
พ.ต.ต.ชวน์สิทธิ์ เจนการ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕.	ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม
นายณัฐวุฒิ อินทร์เนตร	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑.	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
นางสาวมนต์ทิพย์ สัมพันธ์วงศ์	ติดตามการ
๒.	ผู้ทรงคุณวุฒิ
นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์	ติดตามการ
๓.	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผศ. พ.ต.ท. ดร.เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์	ติดตามการ
๔.	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ศาสตราจารย์สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล	ติดตามการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑.	นายสายชล ยังรอด	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๒.	นางสาวกมลชนก ดุริยประภกิจ	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๓.	นางสาวรวิธร ฐานัสสกุล	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๔.	นางสาวสรรสิริ ชื่นจันทร์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๕.	นายอรรถเดช โคกก่ายาน	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๖.	นางสาวสรญา ผิวงาม	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๗.	นางสาวสุพรรณิกา จันทร์จิรานุวัฒน์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๘.	นางอัฐภิญญา ปานจันทร์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๙.	นางสาวธัญราณินทร์ วีระณรงค์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๐.	นางสาวมยุรา สุขทรัพย์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๑.	นางมยุฟ้า วัฒนศักดิ์	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
๑๒.	นางสาวจณนันทน์ แสงบัว	กรมคุมประพฤติ
๑๓.	นายอุกฤษฏ์ ศรพรหม	สถาบัน TIJ
๑๔.	นางสาววราภรณ์ พรประสาทศิลป์	กรมบังคับคดี

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ ฝ่ายเลขานุการได้จัดส่งรายงานผลการประชุมคณะอนุกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ ให้แก่ผู้เข้าร่วมการประชุมแล้ว ปรากฏว่า ไม่มีคณะอนุกรรมการ ท่านใดขอแก้ไข จึงขอให้มีการรับรองรายงานการประชุม

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ผลการดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐

๓.๑ การจัดทำความร่วมมือกับคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โครงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

มติที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ให้นำข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงกระบวนการกำหนด ตัวชี้วัดและชุดตัวชี้วัดให้เป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้ตอบโจทย์ข้อเสนอของ สปท. สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้มีความร่วมมือกับ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินโครงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำ ตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อจัดทำรายงานวิเคราะห์ โดยจะนำผลการศึกษาเข้าสู่ การพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ในวาระที่ ๔

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๒ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นสำหรับการจัดทำตัวชี้วัด ประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

เมื่อวันอังคารที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๐ สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้จัดการประชุม เชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นสำหรับการจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยนำเสนอผลจากโครงการวิเคราะห์ข้อมูลของที่ปรึกษา เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม ภาควิชาการ และภาคประชาชน มีผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน ๑๐๐ คน ผลของการประชุมจะได้นำเสนอต่อจากการนำเสนอของที่ปรึกษา ในวาระที่ ๔

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

ร่างตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและวิธีการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูล

๔.๑ ผลการดำเนินการโครงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ของอาจารย์ที่ปรึกษา (คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) มีกระบวนการ ทำงาน ๒ วิธี คือ การศึกษาการจัดทำตัวชี้วัดของสากล เช่น Rule of Law Indicator, Democracy Baromitor และการสำรวจความคิดเห็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีข้อสรุปเป็นตัวชี้วัด ๘ ด้าน ประกอบด้วย ๑) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ๒) การทำงานไม่ล่าช้า ๓) การทำงานถูกต้อง เที่ยงตรง ๔) ประสิทธิภาพการทำงานทั้งระบบ ๕) ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ๖) สมรรถนะ ๗) เคารพสิทธิประชาชน

๘) ความมั่นใจ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับคุณค่า ระดับมิติใหญ่ และระดับมิตีย่อยที่บอกรายละเอียดว่าข้อมูลที่จัดเก็บ

การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ Administrative Data ข้อมูลจากการสำรวจภาคประชาชน ข้อมูลจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และข้อมูลที่ได้จากการรายงานต่างๆ ที่เสนอ กพร. หรือการวิเคราะห์ตนเอง หรืองานวิจัยของหน่วยงาน

จากการประสานงานกับทุกภาคส่วน ที่ปรึกษาได้มีการปรับชุดตัวชี้วัด เพื่อให้สะท้อนไปสู่ความเชื่อมั่นของประชาชน เป็น ๗ ด้าน ดังนี้

๑. ประชาชนรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน
๒. สังคมปลอดภัย
๓. ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม
๔. กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริการกิจการบ้านเมืองที่ดี
๕. ไม่มีผู้ต้องหา/จำเลยที่ถูกจับกุมโดยไม่ได้กระทำผิด
๖. การกระทำผิดซ้ำลดลง
๗. ประชาชนเชื่อมั่น

๔.๒ รายงานผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นสำหรับการจัดทำตัวชี้วัดฯ สรุปได้ดังนี้

(๑) ตัวชี้วัดด้าน ประชาชนรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน : ควรมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนกำหนดนิยามหรือคำจำกัดความที่สามารถสะท้อนถึง “การรับรู้” และ “การเข้าถึง” และการวัดโดยการนับจำนวนอาจไม่สะท้อนประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม

(๒) ชุดตัวชี้วัดด้าน สังคมปลอดภัย : ควรมีการทำ Benchmark ที่เกี่ยวข้องกับ สถิติอาชญากรรม หรือหยาบมาตรฐานสากล ก่อนที่จะดำเนินการกำหนดและจัดเก็บตัวชี้วัด ควรคำนึงพื้นที่ของการวัดสถิติอาชญากรรม และควรกำหนดวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการวัด ทิศนคติ ของประชาชน

(๓) ชุดตัวชี้วัดด้าน ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม : ควรมีการกำหนดนิยามที่ชัดเจนแล้วจึงกำหนดเป็นตัวชี้วัด

(๔) ชุดตัวชี้วัดด้าน กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานของการบริการกิจการบ้านเมืองที่ดี : ควรมีการกำหนดนิยามศัพท์ที่ใช้ในตัวชี้วัดให้มีความชัดเจนเพื่อสามารถวัดได้จริง การตรวจประเมินมาตรฐานของกระบวนการยุติธรรมจะสามารถดำเนินการได้ หลังจากที่มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมขึ้นก่อน

(๕) ชุดตัวชี้วัดด้าน ไม่มีผู้ต้องหา/จำเลยที่ถูกจับกุมโดยไม่ได้กระทำผิด : ตัวชี้วัดที่ยังไม่สะท้อนว่าจะลดจำนวนผู้ไม่กระทำผิดได้อย่างไร

(๖) ชุดตัวชี้วัดด้าน การกระทำผิดซ้ำลดลง : ต้องมีการกำหนดนิยามของคำว่า “การกระทำผิดซ้ำ” ให้ชัดเจน ในทุกๆ มิติ จึงจะสามารถวัดได้จริง และควรปรับค่าของการวัดที่ส่งผลกระทบต่อ การกระทำผิดซ้ำ

(๗) ชุดตัวชี้วัดด้าน ประชาชนเชื่อมั่น ควรกำหนดเป็นการวัดกิจกรรมที่สามารถสะท้อนความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม : ควรกำหนดวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการวัด “ทัศนคติ” หรือ “ความพึงพอใจ” ของประชาชน

นายวัลลภ นาคบัว อนุกรรมการฯ อภิปรายเพื่อสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ว่า มีประเด็นหลักๆ ๕ ประเด็น ได้แก่ ๑. เรื่องการกำหนดค่านิยาม ๒. การกำหนดเป้าหมาย ๓. การกำหนดค่าเปรียบเทียบ (Benchmark) ๔. การกำหนดตัวชี้วัดที่คำนึงถึงความแตกต่างของพื้นที่ (Area Based) และ ๕. วิธีการที่จะใช้ในการวัด

๔.๓ ร่างกรอบตัวชี้วัด ฝ่ายเลขานุการ แจ้งว่า จากผลการดำเนินโครงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมทั้ง ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ฝ่ายเลขานุการ ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ และได้จัดทำเป็นร่างกรอบตัวชี้วัด ๗ ชุด ประกอบด้วย ๓๗ คุณค่า และ ๕๗ ตัวชี้วัด ดังนี้

ที่	ชุดตัวชี้วัด	จำนวนคุณค่า	จำนวนตัวชี้วัด
๑	ประชาชนรับรู้กฎหมายและสิทธิขั้นพื้นฐาน	๓	๔
๒	สังคมปลอดภัยอาชญากรรม	๔	๖
๓	ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม	๖	๑๐
๔	กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี		
	๔.๑ เคารพและคุ้มครองสิทธิของประชาชน	๒	๒
	๔.๒ กระบวนการยุติธรรมมีความเที่ยงตรง	๔	๙
	๔.๓ โปร่งใสตรวจสอบได้	๖	๗
	๔.๔ ไม่ล่าช้า	๑	๓
	๔.๕ มีสมรรถภาพ	๓	๓
๕	ไม่มีผู้ต้องหา/จำเลยที่ถูกจับกุมโดยไม่ได้กระทำผิด	๔	๕
๖	การกระทำผิดซ้ำลดลง	๔	๖
๗	ประชาชนเชื่อมั่น	๑	๒

ปรากฏตามแผนภาพที่นำเสนอในที่ประชุม

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้ร่วมกันอภิปรายตามแผนภาพที่มีการนำเสนอในที่ประชุม ซึ่งประกอบด้วย ชุดตัวชี้วัด และคุณค่า โดยได้มีความคิดเห็นและข้อสังเกต ดังนี้

ชุดตัวชี้วัดที่ ๑ ประชาชนรับรู้กฎหมายและสิทธิขั้นพื้นฐาน การวัดช่องทางเผยแพร่อาจจะวัดได้จากจำนวนหน่วยงานในการประสานงานได้ ซึ่งจะพิจารณาอัตราการตอบสนอง ระยะเวลาส่วนการรับรู้ของประชาชนอาจจะใช้การสำรวจโดยถามจากประชาชนโดยตรง นอกจากนี้ ควรพิจารณาประเด็นการให้การศึกษาด้านกฎหมายและสิทธิพื้นฐานด้วย

ชุดตัวชี้วัดที่ ๒ สังคมปลอดภัยอาชญากรรม ในความเป็นจริง สังคมไม่อาจปลอดภัยอาชญากรรมได้ทั้งหมด การกำหนดเป้าหมายจึงไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ควรปรับเป็นเรื่องการควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ (Effective Crime Control) โดยอาจวัดได้จากอัตราการประกอบอาชญากรรม (Crime Rate) ซึ่งได้มาจากการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน (Victim Survey) หรือ สถิติทางการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำหรับประเด็นการดำเนินคดีอย่างเฉียบขาดนั้นควรกำหนดความหมายให้ชัดเจน และเห็นว่าการวัดดังกล่าวทำได้ยาก

ชุดตัวชี้วัดที่ ๓ ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม ควรใช้คำที่มีความหมายที่ตรงประเด็นและเหมาะสมกว่า โดยเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องของหลักความชอบด้วยกฎหมาย (Due process) ซึ่งจะมีเรื่องทนายความและเรื่องการควบคุมตัวผู้ต้องหา รวมทั้งการชดเชยเยียวยาแก่ผู้เสียหายด้วย ซึ่งควรแยกออกให้เห็นชัดเจนระหว่างเหยื่อที่ได้รับการชดเชยจากรัฐ กับประเด็นเรื่องการได้รับเงินเยียวยาจากรัฐ และช่องทางช่วยเหลือในการต่อสู้คดีอย่างเหมาะสม

/ชุดตัวชี้วัด...

ชุดตัวชี้วัดที่ ๔ กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

หมวดนี้เป็นการวัดสมรรถนะและการบริหารจัดการของแต่ละหน่วยงาน ไม่ควรวัดโดยการใช้ผู้เชี่ยวชาญ ควรให้หน่วยงานเป็นผู้ประเมินเองเพราะเป็นผู้ทราบข้อมูลที่สุด ซึ่งข้อมูลดังกล่าวผู้บริหารในหน่วยงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้

สำหรับคุณค่าย่อยเรื่องความไม่ล่าช้า อาจใช้คำว่า Timely (ช่วงเวลาที่เหมาะสม) หรือ Without Undue Delay ซึ่งหมายถึง ทันเหตุการณ์

ควรเพิ่มเติมตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับต้นทุน (Cost) ของการดำเนินคดี เพราะประชาชนผู้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญามีต้นทุนที่ต้องใช้ ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ส่วนคือ ต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่าย และต้นทุนที่เป็นเวลา

การกำหนดคุณค่าและวิธีการจัดเก็บข้อมูลที่จัดทำมานี้ มีการวัดทั้งเชิงปริมาณและการวัดทัศนคติ ที่ประชุมเสนอว่า ควรวัดข้อมูลเชิงประจักษ์ (Objective) มีตัวเลขสถิติอ้างอิงก่อน แล้วจึงพัฒนาเพื่อนำไปสู่การวัดข้อมูลเชิงความคิดเห็น (Subjective) ซึ่งต้องระมัดระวังในเรื่องของความเที่ยงตรง

ชุดตัวชี้วัดที่ ๕ ไม่มีผู้ต้องหา/จำเลยที่ถูกจับกุมโดยไม่ได้กระทำผิด อาจวัดจาก

ผลการพิจารณาคดี (Success Rate) ซึ่งสามารถเทียบกับมาตรฐานสากลได้ นอกจากนี้ อาจวัดจากผลของการดำเนินกระบวนการยุติธรรมผิดคน (Miscarriage of Justice) ซึ่งถ้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จะสะท้อนถึงความผิดปกติของกระบวนการยุติธรรมได้

ชุดตัวชี้วัดที่ ๖ การกระทำผิดซ้ำลดลง ปัญหาของการที่จะวัดการกระทำผิดซ้ำ

มีหลายประการ โดยเฉพาะด้านการกำหนดค่านิยาม เพราะมีองค์ประกอบเกี่ยวข้องกับหลายประการ เช่น การนับการจับกุม (Re-arrest) การนับการต้องโทษจำคุก (Re-conviction) การนับอัตราการกระทำผิดซ้ำ (Recidivism Rate) ซึ่งจะต้องมีการกำหนดประเภทของการนับซ้ำให้ชัดเจน นอกจากนี้ ในต่างประเทศมีการนับปัจจัยความสำเร็จของการดำรงชีวิตในสังคม (Good Life Approach) เช่น การมีครอบครัวที่ดี การมีงานทำ การมีการศึกษาของอดีตผู้กระทำผิดที่ส่งผลให้อัตราการกระทำผิดซ้ำลดลงด้วย ดังนั้น จึงต้องมีการจัดลำดับของการวัดที่ดี และควรมีการหาค่าเปรียบเทียบ (Benchmark) ก่อน

ชุดตัวชี้วัดที่ ๗ ประชาชนเชื่อมั่น ชุดตัวชี้วัดนี้เป็นเป้าหมายของการวัด

ประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะมีความเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามประสบการณ์หรือการรับรู้ของประชาชน ต้องมีการวางแผนที่เกี่ยวข้องกับช่วงเวลาของการวัดด้วย

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อการจัดทำร่างตัวชี้วัดในภาพรวม

- เนื่องจากการจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมนี้ เป็นการวัดภาพใหญ่ของประเทศ ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับแนวทางที่เป็นสากล ดังนั้น จึงควรคำนึงถึงฐานความคิดและถ้อยภาษา (Wordings) ที่หน่วยงานระหว่างประเทศใช้อยู่ จะทำให้เข้าใจง่าย และสามารถใช้ในการสื่อสารในระดับสากลได้ Wordings ที่คณะอนุกรรมการฯ ได้เสนอแนะ มีอาทิ การป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ – Effective Crime Control ความไม่ล่าช้า – Timely หรือ Without Undue Delay และ การไม่จับกุมผู้ที่ไม่ได้กระทำผิด – Less Miscarriage of Justice เป็นต้น สำหรับคำว่า ตัวชี้วัด ซึ่งหากจะหมายถึง Performance หรือ การปฏิบัติงาน ก็จะต้องกำหนดค่านิยามที่ชัดเจน

- การปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เป็นโจทย์ที่ใหญ่มากคือการปฏิรูปประเทศ จึงไม่มี TimeLine ในช่วงแรก ควรให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๒ ก่อน ควรปรับแผนภาพที่มีการนำเสนอ โดยให้นำ Good Governance Justice เป็นฐาน และแยกเป็น Internal Process และ External Process และมีเป้าหมายสุดท้ายคือ ประชาชนเชื่อมั่น

- เนื่องจาก สปท. ไม่ได้กำหนด Timeline ของการจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา จึงควรมีการวางกรอบตัวชี้วัดที่อยากจะเห็นก่อน โดยทำการศึกษาเพื่อหาค่าเปรียบเทียบ (Benchmark) แล้ววางกรอบระยะเวลา เช่น ๓ ปี ๔ ปี และถอดกิจกรรมออกมาเป็นรายปี หากมีตัวชี้วัดที่อาจดำเนินการได้ในทันที ก็สามารถดำเนินการระบุให้เป็นระยะแรกได้

- การกำหนดวิธีการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล ต้องพิจารณากำหนดเป้าหมายของข้อมูลเชิงประจักษ์ (Objective) แล้วจึงพัฒนาสู่ข้อมูลเชิงความคิดเห็น (Subjective)

- ขอให้มีการทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ประมวลกรอบตัวชี้วัดที่จัดทำขึ้น ผนวกกับระยะเวลา โดยจัดทำเป็นช่วงเวลา (Phasing) เพื่อที่จะสามารถนำผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการเสนอต่อ กพยช. และ ครม. ต่อไป ในขั้นนี้ ให้มีการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอนุกรรมการฯ และนำเสนออีกครั้งในบับประมาณหน้า

มติที่ประชุม เห็นชอบ กรอบตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ๗ ชุด โดยให้นำข้อเสนอแนะในประเด็นอภิปรายมาปรับปรุงตัวชี้วัด และให้ดำเนินการดังนี้

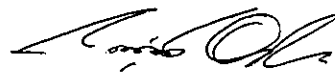
๑. ปรับแผนภาพและถ้อยคำตัวชี้วัดให้สื่อความหมายได้ชัดเจนขึ้น

๒. ให้เพิ่มตัวชี้วัดต้นทุนของกระบวนการยุติธรรม โดยครอบคลุมถึงต้นทุนของหน่วยงานและต้นทุนของประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

๓. นำเสนอตัวชี้วัดโดยแยกกลุ่มข้อมูลในเชิงตัวเลขและสถิติเชิงปริมาณ (Objective) และตัวชี้วัดที่เป็นการประเมินทัศนคติหรือความคิดเห็นของบุคคล (Subjective) โดยในช่วงแรกให้มีการคัดเลือกตัวชี้วัดที่สำคัญมาดำเนินการให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม และให้เกิดค่าเป้าหมาย (Benchmark) และกำหนดขั้นตอนระยะเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน

๔. นำกรอบตัวชี้วัด แจ้งเวียนคณะอนุกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำเสนอต่อ กพยช. ต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๓๐ น.

(นายณัฐวุฒิ อินทร์เนตร)

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางศิวากร คุรัตน์เวช)

รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม